

forbeholdene i maj 1993 ved folkeafstemningen. Der er allerede sket ændringer på de områder, hvor vi har de danske undtagelser, så fru Elisabeth Arnolds bekymringer må så også gælde fortiden.

Jeg mener, det er noget, vi skal lægge åbent frem for befolkningen, hvis der sker ændringer på de områder. Man er i givet fald klar over, at forbeholdene får en ny betydning, hvis der sker ændringer på de traktatområder, som de tre reelle danske forbehold vedrører.

Som bekendt har alle lande forbehold. De er mindre end de danske, kan man roligt sige, men der har jo endnu ikke under de forhandlinger, der har været om en ny traktat, været ønsket eller krav om, at alle lande skulle opgive deres forbehold. Så lad os nu se. Indtil videre har det ikke skabt nogen problemer, og vi kan selvfølgelig, som vi har gjort ved tidligere traktatændringer, overføre undtagelserne.

Kl. 11.05

Det, der er vigtigt, er, at vi, når traktaten er på plads, tager en diskussion med partierne og ser på, hvad vi nu skal. Skal vi have en folkeafstemning om en ny traktat? Skal vi have en større folkeafstemning? Men den diskussion er meningsløs at tage nu.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Blot to små spørgsmål til fru Charlotte Antonsen.

Det første spørgsmål skyldes, at fru Charlotte Antonsen ligesom blandede spørgsmålet om en eventuel folkeafstemning om forbeholdene sammen med spørgsmålet om den nye traktat. Derfor vil jeg for en god ordens skyld lige bede fru Charlotte Antonsen understrege, at vi selvfølgelig ikke har nogen som helst problemer med at opretholde forbeholdene, uanset hvordan den nye traktat kommer til at se ud. Man kan ikke forestille sig en traktat, der påtvinger Danmark at ændre forbeholdene. Det vil jeg bare lige have bekræftet.

For det andet undrer det mig lidt, at fru Charlotte Antonsen snakker om, at man kan forestille sig en afstemning på én gang, altså ikke samme dag, men at man slår afstemningstemaerne sammen. Kan man forestille sig en afstemning, hvor man skal stemme ja eller nej til at afskaffe ØMU-forbeholdet og forsvarsforbeholdet ved det samme kryds? Og hvad nu, hvis man går ind for at afskaffe ØMU-forbeholdet, men er imod at af-

skaffe forsvarsforbeholdet? Hvordan skal man så stemme til den afstemning?

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Det bliver i det hele taget nok lidt vanskeligt at stille et spørgsmål til fru Charlotte Antonsen i dag, fordi Venstre åbenbart ikke vil tage stilling til de forskellige forslag og de muligheder, der foreligger. Det er i virkeligheden også at fravælge nogle muligheder. Det synes jeg fru Charlotte Antonsen skal gøre sig klart. Ikke at ville tage stilling er også at fravælge nogle muligheder, bl.a. den mulighed, at vi, efter at vi har haft afstemningen om euroforbeholdet i 2000, i år kunne have en grundig debat om forsvarsforbeholdet og tage stilling til det og så måske igen, når vi kom over på den anden side af en ny traktat, hvem ved, tage en debat om forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender.

Det vil efter Kristeligt Folkepartis opfattelse være en seriøs tilgang til hele debatten om forbeholdene, og det vil også være seriøst over for de partier, der måtte ønske at få et eller flere af forbeholdene ophævet, at man gør det på den måde.

Derfor vil jeg bare sige til fru Charlotte Antonsen, at man ikke kan opfatte Venstres melding i dag anderledes, end at man selvfølgelig holder alle muligheder åbne, men nok så meget også, at den mulighed, at man tager en alt eller intet-afstemning efter en ny traktat, vil være det mest sandsynlige, hvor man så klasker det hele sammen, og så får danskerne pistolen for panden.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Charlotte Antonsen har selvfølgelig ret i, at der tidligere ved traktatændringer er ting, som har påvirket vores forbehold, f.eks. er vores forbehold for borgerskabet indskrevet i en traktat ved en senere ændring. Det betyder bare, at den danske politik i virkeligheden har været succesfuld, fordi det danske forbehold nu er blevet hele EU's forbehold. Det er indskrevet som en del af værdisættet og en del af den traktat, der nu gælder.

Men det, der sker nu, er, at den kommende traktat får en helt ny opbygning. Emnerne bliver placeret på en helt anden måde, end de er blevet før. Det vil sige, at i virkeligheden kan den situation, som hr. Søren Søndergaard opremsede for et øjeblik siden, jo indtræde. Det kan betyde, at